

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Андрусь О.І.

доц.,к.е.н. НТУУ «КПІ»

Кравченко Н.П.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

У даній статті розглядається поняття та сутність виробничо-господарської діяльності підприємства та наведено основні заходи підвищення її ефективності для підприємств харчової промисловості.

Ключові слова: виробнича діяльність, ефективність, харчова промисловість, виробнича система.

Вступ. Об'єктивні закони та закономірності сучасного етапу економічного розвитку вимагають перегляду класичних підходів до управління виробничо-господарською діяльністю промислових підприємств. Зміни, що стали передумовою еволюції підходів до управлінських систем викликані: періодизацією соціально-економічного та суспільного розвитку, переходом від аграрного до індустріального та інформаційного типів виробництва; науково-технічним прогресом, інноваційним розвитком; поглибленням інтернаціоналізації праці, глобалізації, формуванням регіональних економічних об'єднань з вираженою кластерною орієнтацією. Список причин та передумов вдосконалення та еволюції виробничо-господарських систем може бути продовжений з точки зору організації виробництва, обліку, менеджменту, інвестування, маркетингу тощо.

Закономірним висновком на сучасному етапі слід вважати невідворотність самого процесу еволюції виробництва, в ході якого виробничо-господарська система підприємства адаптується до ринкового середовища, набуває статусу адекватного ключовим мікро- і макроекономічним процесам та галузевим тенденціям.

Досліджували проблеми господарської діяльності підприємств такі вчені, як І. Бланк, А. Вакуленко, В. Василенко, Е. Гіляровський, О. Дейнеко, Н. Євдокімова, Л. Карась, М. Коротяєв, Л. Лігоненко, М. Мірошник, О. Олексюк, Р. Рапопорт, Б. Сербиновський, П. Табурчак, Е. Тарасов, Г. Швиданенко, Р. Юксвяров та ін.

Постановка задачі. Метою статті є обґрунтування Заходів забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства харчової промисловості.

Результати дослідження. Виробничо-господарську діяльність, як дослідницьку категорію, доцільно розглядати в якості похідної від поняття виробничо-господарська система. Остання традиційно розглядається, як

впорядкована сукупність елементів і частин, що мають постійний взаємозв'язок та функціонують з метою створення (виробництва) певної продукції, виконання робіт або надання послуг за умови підпорядкування кожного елемента спільної мети системи [1, с. 48-49].

Відповідно виробничо-господарською діяльністю слід вважати діяльність з впорядкування, взаємоузгодження роботи та реалізації покладених функцій сукупності елементів і частин, в ході постійного взаємозв'язку з метою створення (виробництва) певної продукції, виконання робіт або надання послуг, підпорядкування кожного елемента системи спільній меті. Ефективна господарська діяльність підприємств харчової промисловості України пов'язана безпосередньо зі змінами в зовнішньому середовищі, яке впливає на кінцеві результати його функціонування та розвитку. Вчасно реагувати на зміни в цьому середовищі допоможе процес розробки управління адаптацією підприємств, який дозволяє вчасно сприяти стабільній господарській діяльності підприємства, враховуючи кон'юнктуру ринку.

Для промислового підприємства основу становить виробнича система, ознаками якої є (рис. 1):

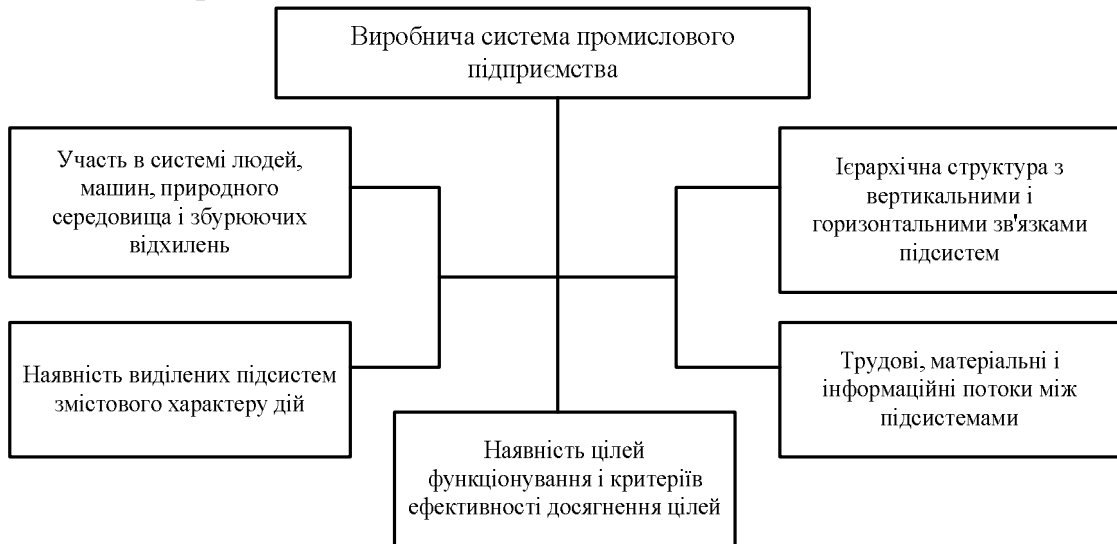

Рис. 1. Ознаки виробничої системи сучасного підприємства ([6, с. 36])

Домінування ринку споживача та дотримання концепції орієнтації на споживача вплив кон'юнктури цільових ринків на промислове підприємство відбувається через маркетингову петлю якості, в межах якої попиту на товар, його ключовим характеристикам підпорядковується виробництво. Зокрема на етапі пошуку і вивчення ринку, дослідження галузевих інновацій задаються техніко-технологічні характеристики виробів, що визначають виробничі потужності, організацію виробництва, програми вдосконалення виробничої бази (рис. 2).

На етапі проектування і розроблення виробу закладається основа системи матеріально-технічного забезпечення виробничого процесу. Це реалізується у формі виробничих стратегій та програм. Безпосередня взаємодія з цільовими споживачами відбувається на етапі реалізації і

розподілу продукту, де виникає можливість оцінити адекватність вироблених стратегій та планів кон'юнктурі цільових ринків.

Рис. 2. Маркетингова петля якості промислового підприємства[6, с. 37]

Зміни та вдосконалення відбуваються на наступному етапі пошуку і вивчення ринку, дослідження галузевих інновацій.

З точки зору проблеми дослідження, управління виробничо-господарською діяльністю промислового підприємства еволюціонувало відносно кон'юнктури цільових ринків, де етапи вдосконалення слід ототожнювати з концепціями (табл. 1).

Таблиця 1

Еволюція концепцій інтеграції в ринок

Концепція ринку	інтеграції в	Період	Ключовий носій ефекту	Управлінські інструменти	Цільова орієнтація
Епізодична взаємодія з цільовими ринками	Виробнича	Кінець XIX – початок XX ст.	Виробництво	Обсяги виробництва, собівартість, продуктивність	Попит
	Товарна	До середини 20-их років XX ст.	Товар	Якість, асортимент, властивості	Попит
	Збутова	До середини 30-их років XX ст.	Система збуту	Методи продаж, канали розподілу	Попит
Ринкова концепція		До кінця 60-их років XX ст.	Система «Виробництво - Збут»	Маркетингові дослідження, програми, інструменти	Попит, запити
Стратегічна концепція		До середини 70-их років XX ст.	Система «Підприємство - Ринок»	Стратегічні плани	Запити, потреби

Отже, наведені концепції господарської діяльності гіпотетично знаходять відображення в управлінських підсистемах підприємства, здійснюють прямий чи опосередкований вплив. Передбачаємо, що опосередкований вплив на роботу підприємства виявляють будь-які господарські операції. Водночас з огляду на мету, предмет та об'єкт дослідження аналіз обраної проблеми слід обмежити чинниками прямого впливу та дотичними до них підсистемами підприємствами. Зокрема, прямим впливом є управління маркетингом, виробництвом, системою просування та розподілу товару. Висока залежність фінансових результатів від грошового потоку, вимагає дослідити фінансовий менеджмент підприємства.

Таблиця 2

**Питома вага харчової промисловості у структурі промисловості
України, 2010**

Регіони	Чисельність найманих працівників		Наявність основних засобів на кінець року (за залишковою вартістю)		Прямі іноземні інвестиції (на 01.01.11)		Обсяг реалізованої продукції за КВЕД	
	%	ранг	%	ранг	%	ранг	%	ранг
Україна	13,9	-	12,4	-	17,4	-	15,3	-
АРК	17,1	15	13,2	19	12,0	16	31,0	6
Вінницька	36,4	1	38,2	1	45,6	4	57,2	1
Волинська	22,8	8	25,6	6	9,4	18	24,7	14
Дніпропетровська	8,5	25	5,4	25	1,9	25	6,4	25
Донецька	6,7	26	6,9	23	11,3	17	5,8	26
Житомирська	21,4	12	19,0	9	17,0	13	30,4	7
Закарпатська	11,0	22	16,8	13	14,8	15	14,0	21
Запорізька	8,8	24	6,2	24	25,4	9	8,0	24
Ів.-Франківська	13,0	20	8,6	21	1,3	26	8,1	23
Київська	28,1	5	24,1	7	66,5	1	30,0	9
Кіровоградська	25,0	7	20,4	8	23,9	11	30,3	8
Луганська	4,8	27	3,7	26	2,8	23	3,5	27
Львівська	12,2	21	15,8	15	15,6	14	20,4	18
Миколаївська	16,6	16	13,7	18	51,6	2	29,5	10
Одеська	28,8	4	26,5	5	46,9	3	24,0	15
Полтавська	22,4	9	14,5	17	9,2	20	19,9	19
Рівненська	19,6	13	3,4	27	0,2	27	13,1	22
Сумська	14,9	19	10,9	20	22,8	12	22,6	16
Тернопільська	32,9	2	34,0	2	40,1	6	44,7	2
Харківська	15,2	17	18,4	12	27,2	8	28,0	11
Херсонська	22,1	10	18,6	10	41,2	5	42,2	4
Хмельницька	21,7	11	7,9	22	4,9	22	26,5	12
Черкаська	29,0	3	28,8	4	24,9	10	35,2	5
Чернівецька	19,3	14	16,0	14	32,7	7	25,2	13
Чернігівська	27,7	6	29,2	3	9,4	19	42,9	3
м. Київ	10,4	23	18,5	11	9,0	21	17,1	20
м. Севастополь	15,0	18	15,4	16	2,4	24	20,5	17

Зупинимося на важливій ролі харчової промисловості у забезпеченні продовольчої безпеки країни та її регіонів. Не заглиблюючись у питання сутності, чинників та факторів продовольчої безпеки, які достатньо висвітлені у вітчизняній науковій літературі, відзначимо лише ті основні показники продовольчої безпеки, як залежать від ефективності функціонування саме харчової промисловості або характеризують можливості її розвитку (таблиця 2).

Аналіз даних таблиці свідчить, що харчова промисловість України не тільки забезпечує населення продовольчими товарами, але й створює велику кількість робочих місць, вносить суттєвий вклад у виробництво валового внутрішнього продукту та залучає в країну значні іноземні інвестиції.

Розроблення і реалізація програми підвищення ефективності діяльності підприємств харчової промисловості повинна враховувати не тільки внутрішні, але й зовнішні умови їх функціонування, особливо враховуючи тенденції сучасних кризових явищ. Обґрунтування ресурсного забезпечення, чинників зовнішнього оточення підприємства, зв'язків з посередниками та інших аспектів виробничо-господарської діяльності є основою розроблення стратегічних завдань щодо ефективної діяльності підприємств торгівлі на перспективу. Подальші дослідження доцільно ґрунтувати на стратегічних цілях діяльності підприємств у напрямку підвищення управління ресурсним потенціалом, персоналом та підприємством загалом.

Висновки. Отже, підвищення ефективності господарської діяльності підприємств, забезпечення її зростання в умовах ринкових відносин зумовлюють необхідність виявляти на підприємстві наявність фактів безгосподарності, непродуктивних витрат, нерозумного вкладення коштів тощо, для їхнього усунення. Варто виявляти й мобілізувати в діяльність підприємства резерви виробництва, раціонального й ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів [5].

Перелік посилань

1. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сутність і перспективи / Б. Будзан. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 349 с.
2. Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М. Економіка підприємства - Навчальний посібник / за заг. ред. П. В. Круша, В. І. Подвігіної, Б. М. Сердюка. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780с.
3. Олексюк О.І., Дзюбенко Н.І. Прибутковість в управлінні результативністю діяльності сучасних компаній// Фінанси України. - 2006, № 12. - С. 101-112.
4. Сухій В.Я. Шляхи удосконалення господарського механізму в підприємствах // Екон. науки: аграр.вісник Причорномор'я/ ОДАУ.- Одеса. - 2006.- вип. 36.- С.36-69.
5. Формирование хозяйственных решений : монография / В.М. Хобта, О.А. Солодова, С.И. Кравченко, О.Н. Фищенко и др. – Донецк : Каштан, 2003. – 416 с.
6. Сухій В.Я. Шляхи удосконалення господарського механізму в підприємствах // Екон. науки: аграр.вісник Причорномор'я/ ОДАУ. – Одеса. – 2010. – вип. 36. – С.36-69.

Андрусь О.І.
доц., к.е.н. НТУУ «КПІ»

Кравченко Н.П.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ОБОСНОВАНИЕ МЕР ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

В данной статье рассматривается понятие и сущность производственной деятельности предприятия и приведены основные меры повышения ее эффективности для предприятий пищевой промышленности.

Ключевые слова: производственная деятельность, эффективность, пищевая промышленность, производственная система.

Andrus O.I., Kravchenko N.P.

JUSTIFICATION OF PERFORMANCE MEASURES OF ECONOMIC ACTIVITY BUSINESS FOOD INDUSTRY

This article discusses the concept and nature of industrial and business enterprises and are the main measures to increase its efficiency for the food industry.

Keywords: manufacturing activity, efficiency, food processing, production system.

Бойчук Н.Я.
старший викладач НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

В цій статті досліджені проблеми ефективності використання трудових ресурсів та підвищення продуктивності праці, проведений аналіз чисельності, складу та руху робочої сили, використання фонду робочого часу, проаналізована трудомісткість продукції та продуктивність праці, надана оцінка ефективності використання трудових ресурсів, обґрунтовані заходи щодо ефективного використання трудових ресурсів, сформульовані пропозиції щодо напрямків підвищення продуктивності праці.

Ключові слова: продуктивність, трудомісткість, фонд робочого часу, вартісні, трудові, натуральні вимірники, умови праці, мотиви та мотивація, напрямки підвищення продуктивності праці, ефективність виробництва, економічна вигода.